

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН
„МЕДИЦИНСКИ КОЛЕЖ“
ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

Лекция № 7

**Хемодинамични нарушения.
Оток, хиперемия, конгестия,
кръвоизливи**

Доц. д-р Иван Иванов, дм

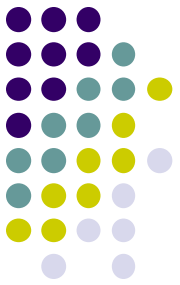

циркулаторните нарушения включват :

- ОТОК
- артериално и венозно пълнокръвие
- анемия
- тромбоза
- инфаркт
- кръвоизливи

Хиперемия и конгестия

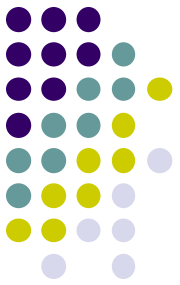

Хиперемията (hyperemia) и конгестия - увеличен обем на кръвта в контекста на разширените съдове

- Хиперемия - увеличението на обема на кръвта в артериалната система (активен процес)
- Конгестия - нарушено венозно оттичане (пасивен процес)

Според бързината с която се развива – (остра и хронична)

Активна хиперемия

Може да бъде:

- Генерализирана - при увеличение на кръвната маса (плетора).
- Локална – в следствие от отделяне на вазоактивни субстанции. (при възпаление, вазомоторна(например зачервяване на лицето при стрес), при работа, при висока температура

В редки случаи, активната хиперемия може да доведе до кръвоизливи.

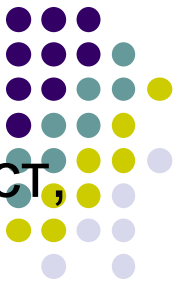
Венозно пълнокръвие (венозна конгестия, цианоза)

Венозна конгестия - дължи на застой на венозна кръв в тъканите, в следствие на забавен кръвоток.

Може да се разглежда като остра и хронична, системна и локална.

Венозната конгестия може да бъде:

- системна (генерализирана) при засягане на централни вени или при дясно или левостранна сърдечна слабост (недостатъчност) СН
- локална – която е резултат от обструкция на венозния кръвоток от органите – (например на порталната вена при цироза на черния дроб)

Хроничен венозен застой в белия дроб.

- развива се при левостранна сърдечна недостатъчност, като например при стеноза на митралната клапа (в следствие на ревматизъм).

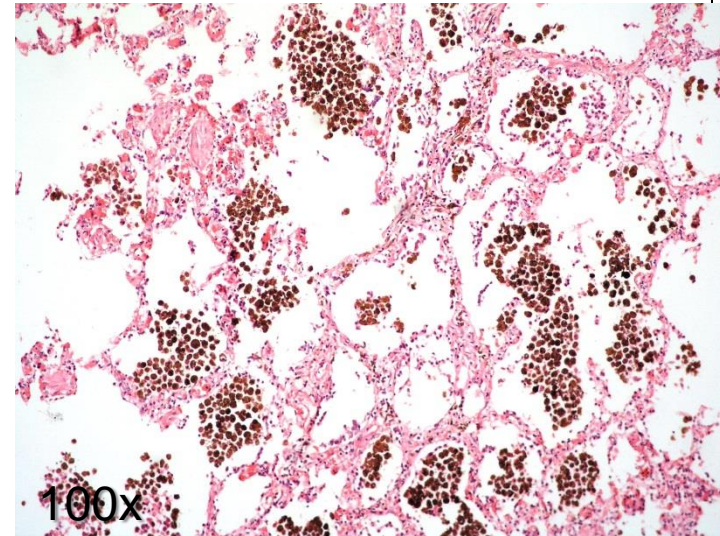
Макроскопски

- белите дробове са тежки и уплътнени.
- Срезната им повърхност е с кафеникав цвят
- уплътнена

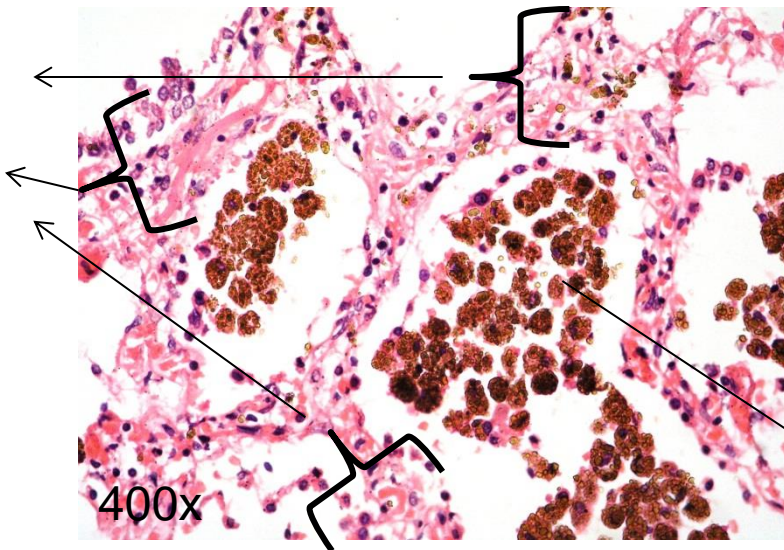
Хистологично

- междувалвеоларните прегради са кръвонапълнени
- задебелени в резултат на разрастнала фиброза
- наблюдават се микрокръвоизливи
- фагоцитираните от макрофагите еритроцити придобиват кафяв цвят от формирания хемосидерин

Кафява индурация

Задобелени алвеоларни преградки

сидерофаги

Хроничен венозен застои в черния дроб

Дължи се на десностранна сърдечна слабост или на запушване на долната куха вена или чернодробните вени.

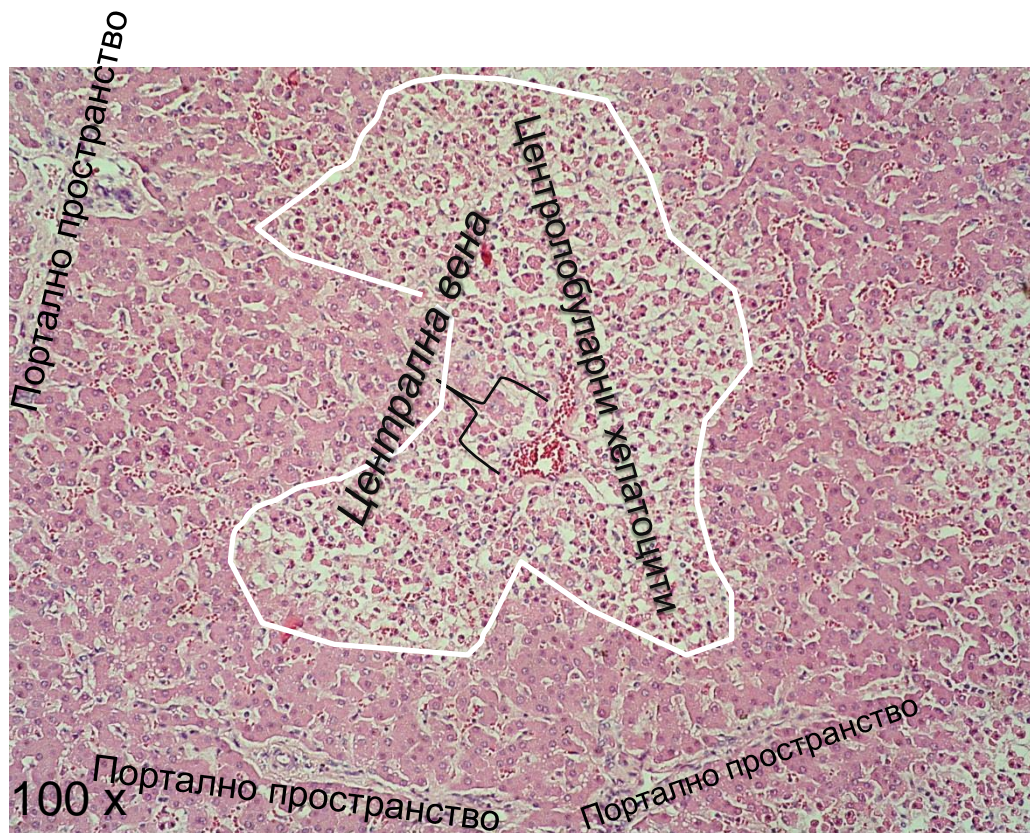
Макроскопски:

- черния дроб е увеличен и капсулата му е напрегната.
- на срез черния дроб прилича на мускатово орехче – (мускатов черен дроб) поради наличието на зони с тъмночервен цвят и зони с жълтеникав цвят.

Хистологично

- централните зони на делчетата са кръвонапълнени и централните вени са разширени.
- Хепатоцитите в тези зони са атрофични
- Периферните зони на чернодробното делче са по-слабо засегнати

Хроничен застој в черния дроб

Хроничен венозен застой в слезката

Наблюдава се при десностранны СН или при цирроза на черния дроб.

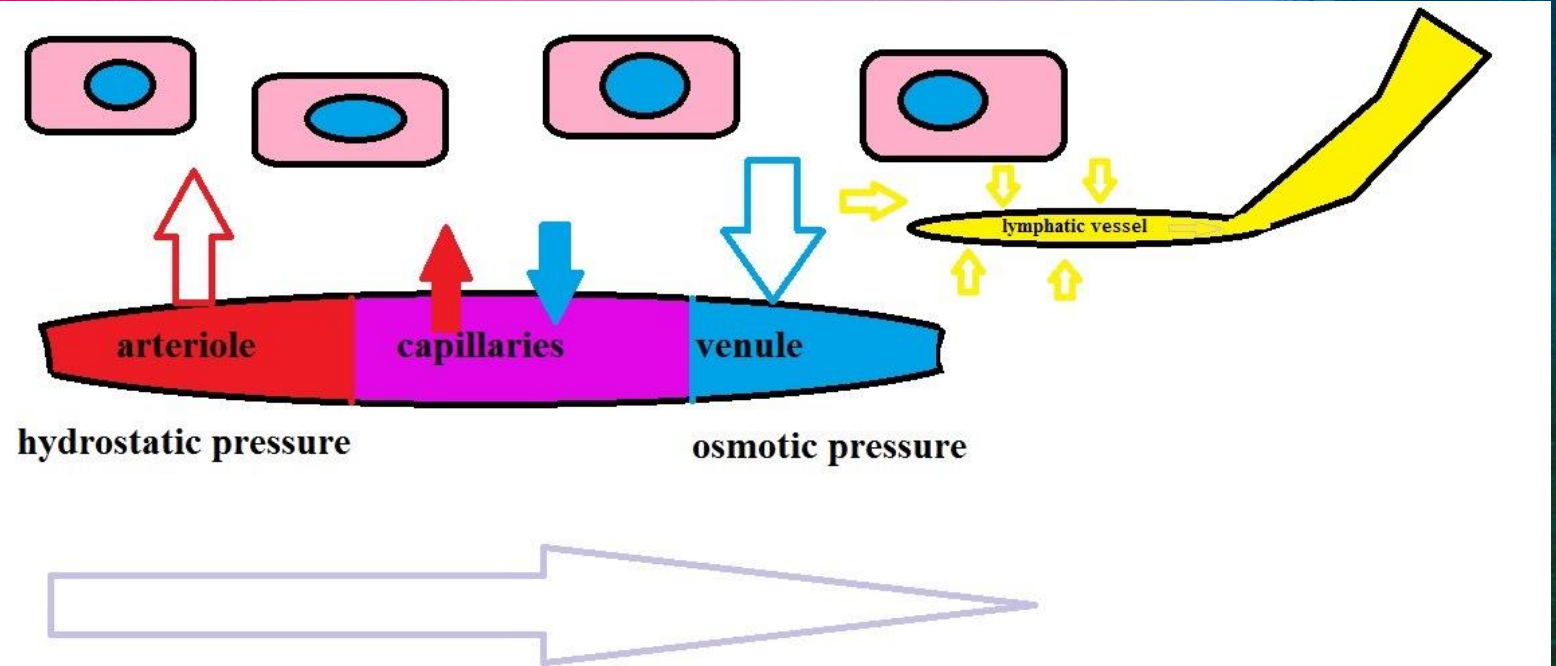
Макроскопски

- слезката е увеличена (до 500 гр)
- синкава на цвят
- уплътнена.

Микроскопски:

- Наблюдава се застой в червената пулпа с дилатация на съдовете и зони на пресни и стари кръвоизливи
- Могат да се формират сидерофибротични възли.
- Фиброзните септи и капсулата са задебелени.

Osmok

Определение - представлява абнормно и увеличено натрупване на течност в интерстициума (междуклетъчното пространство) на органите и тъканите и серозните кухини.

Отокът на тъканите и натрупването на течност в кухините се дължи на засилено преминаване на кръвна течност през капилярите и намалената резорбция в лимфните съдове.

Формираната течност се нарича трансудат.

Той е прозрачен, бледосламеножълт, съдържа само 1-2% белтъчни вещества и почти не съдържа клетъчни елементи.

Причини за развитие на оток

Нарушен венозен кръвоток

- ••застойна сърдечна недостатъчност
- ••констриктивен перикардит
- ••запушване/компресия на вени, тромбоза

Артериоларна дилатация

- ••сърдечна
- ••нарушена неврохуморална регулация

Хипопротеинемия

- Нефропатии с нефротичен синдром
- Чернодробна цироза
- „малнутриция“ недоимъчно хранене
- Гастроентеропатии със загуба на протеини

Запушване на лимфни съдове

- От Възпаление
- От неоплазма
- Следоперативно
- След лъчево въздействие

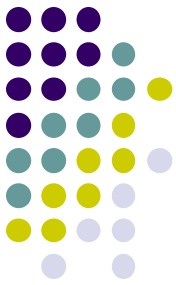
Задръжка на натрий

- Повишен прием
- Повишена реабсорбция в бъбреците
- Бъбречна хипоперфузия
- Пвишена секреция на ренин, ангиотензин алдостерон

Възпаление

- Остро и хронично

Ангиогенеза VEGF (VEGF-A, VEGF-B)

Modified from Leaf A, Cotran RS: Renal Pathophysiology, 3rd ed., New York, Oxford University Press, 1985, p 146. Used by permission of Oxford Press, Inc.

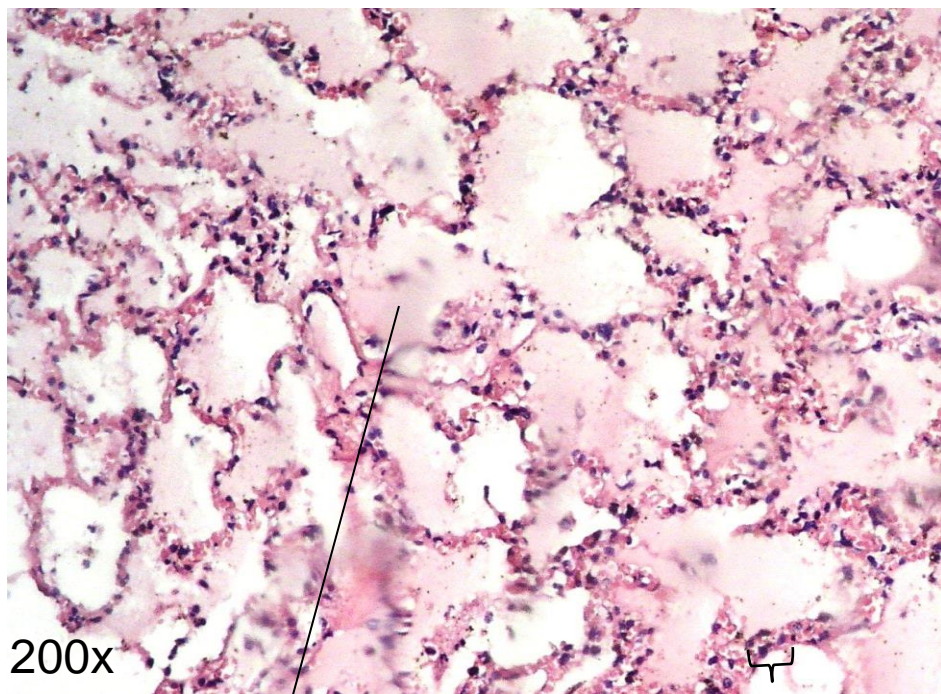

Оток на белите дробове-Развива се при остро настъпила левостранна декомпенсация, дължаща се най-често на инфаркт на миокарда, сърдечна тампонада .

Макроскопски белите дробове са тежки с тестовата консистенция. От срезната им повърхност при разрязване изтича голямо количество пенеста розова течност.

Микроскопски се наблюдава оток и запълване на алвеоларните пространства с хомогенна, светлорозова материя, която съдържа единични еритроцити. Налице е изразена конгестия на алвеоларните капиляри.

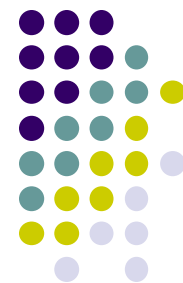
Белодробен оток

леко разширени алвеоларни септи

Оток (бледо-еозинофилна материя)

Оток на мозъка

Това е най-заstraшаващият вид оток.

Може да бъде локализиран около зони на увреждане в мозъка (абсцеси, тумори, инфаркт) или да е генерализиран при нарушение на венозното отичане, нарушена капилярна пропускливост (вазогенен оток) или клетъчен - при действие на токсични агенти (хипоксия, химикали – цитотоксичен тип оток).

Макроскопски мозъкът е с влажни обвивки, с изгладени мозъчни гънки и стеснени, „сплескани“ бразди. Срезната повърхност е влажна и мека, а границата между сивото и бяло мозъчно вещество – завоалирана.

Хистологично се установява разширяване на периваскуларните пространства и разрежаване на сивото и бялото мозъчно вещество. Около малките съдове се наблюдава светло хало.

Увеличението на обема на оточния мозък води до повишаване на вътречерепното налягане и вклиняване на мозъчния ствол в големия тилен отвор, което води до летален изход.

Белодробният оток също води до изразена дихателна недостатъчност и смърт при сърдечно и бъбречно болните.

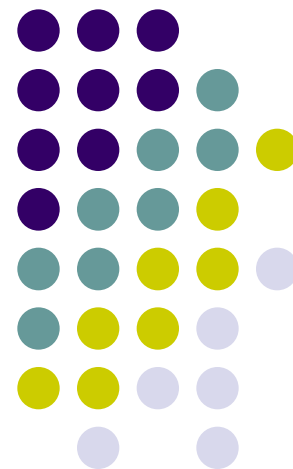
Задръжката на течност в кухините – перикардна (хидроперикард)-, плеврална (хидроторакс) причинява натиск, който нарушава нормалното функциониране на вътрешните органи.

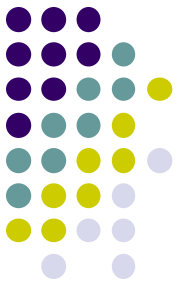
ХЕМОРАГИЯ (КРЪВОТЕЧЕНИЕ)

ВИДОВЕ ТЕРМИНОЛОГИЯ

Определение-

Кръвотечението (haemorrhagia) е процес на изливане на кръв извън съдовия лумен или сърдечните кухини.

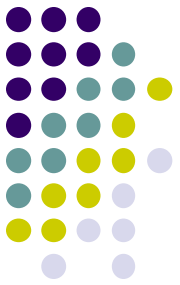
Кръвотеченията са външни (извън тялото) и вътрешни - в серозните кухини

- хемоторакс (в гръдната кухина),
- хемоперитонеум (в коремната),
- хемоперикард (в перикарда)

или в кухи вътрешни органи (например гастроинтестинален тралт (хематемеза – кръвоповртщане; Кръвотечението от носа се нарича епистаксис, кръвохракът – хемоптое, кръв в червата, която оцветява изпражненията се нарича

мелена.

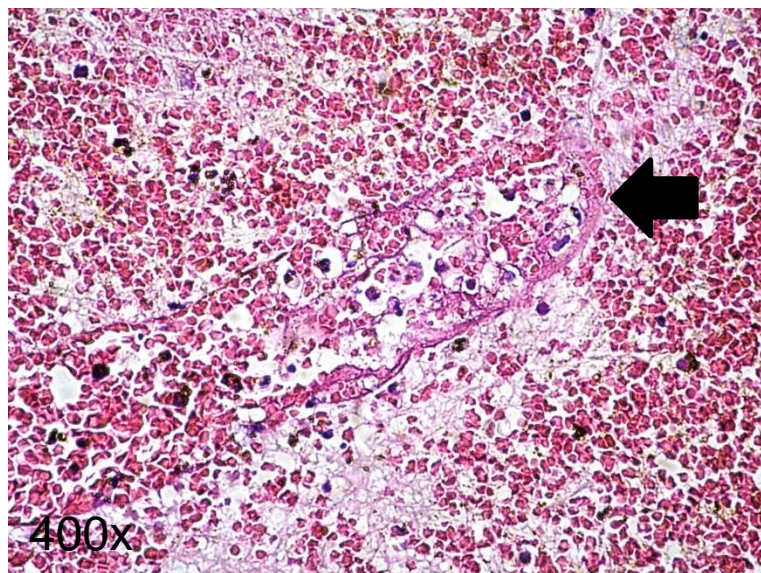
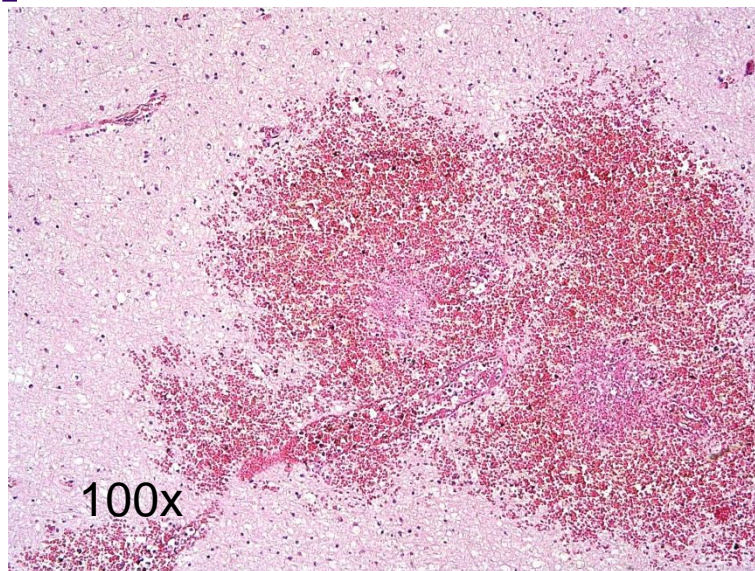
Екстравазирането (изливането на кръв извън кръвоносния съд) на кръв в тъканите води до формиране на кръвна колекция в тъканите, наречена хематом.

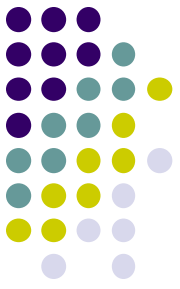

- Големите кръвоизливи по кожата и лигавиците се наричат екхимози

- малките (до 1 см) – пурпура и петехии (с големина на главата на карафица) .

Микрокръвоизлив в мозъка

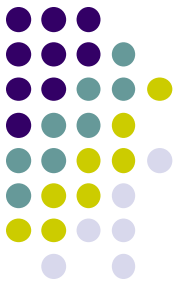
Механизмите на кръвоизливите-

- чрез разкъсване (per rhexin),
- разяждане (per diabrosin)
- чрез нарушена пропускливост на стената (per diapedesin).

Пример за кръвотечение **чрез разкъсване** е руптурата на сърцето при обширен инфаркт на миокарда или разкъсване на мозъчните съдове при хипертонична болест. В тези случаи стената на съда е патологично променена.

При разяждане на съдовата стена патологичният процес засяга стената отвън на вътре например при кръвотечение от обострена язва на стомаха или дванадесетопръстника, в резултат на разпространяващата се фибриноидна некроза.

Увеличена съдова пропускливост се наблюдава при увеличено съдовото налягане и при редица кръвни заболявания с нарушена съсирваемост на кръвта, при инфекциозни заболявания, при авитаминоза С (скорбут).

Ефектът от кръвотечението зависи от 3 главни фактори:

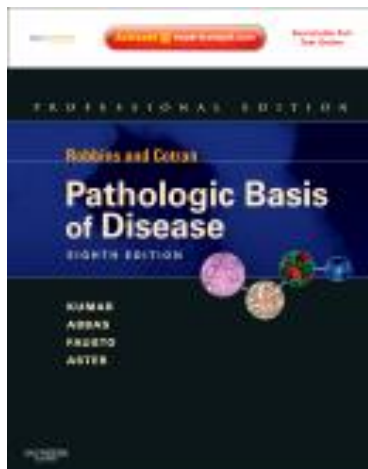
- ***количеството на загубената кръв***
- ***скоростта на кръвозагубите***
- ***мястото на кръвоизлива.***

Загуба до 20% от обема на кръвта остро или хронично има слабо клинично значение, поради компенсаторните механизми, които се включват. Венозната загуба на 33% от кръвния обем може да предизвика смърт, докато загубата на половината от цялата кръв (в рамките на 24 часа) може да не доведе до летален изход.

Хроничната кръвозагуба води до развитие на желязодефицитна анемия, докато острата кръвозагуба се усложнява с хиповолемичен шок.

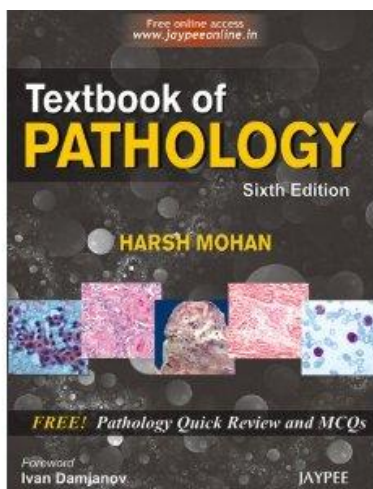

Лекцията е базирана на учебника: „Патологична анатомия“ с авторски колектив Поповска С., Бетова Т, Маринов Е ., издателски център МУ-Плевен, 2012.

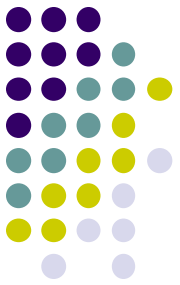

Както и ...

1. Kumar, V., Abbas, A.K. Pathologic Basis of Disease (Robbins Pathology) 8 Ed. Saunders, Philadelphia, 2009.

1. MOHAN, H. Textbook of Pathology 6 Ed. Jaypee Brothers Medical Publishers, New Delhi, 2010.

Допълнителни материали...

<http://www.pathologyoutlines.com/topic/livepatternshepaticinjury.html>

<https://www.pathologyoutlines.com/topic/lungnontumorpulmonaryedema.html>

<https://webpath.med.utah.edu/LIVEHTML/LIVER041.html>

<https://webpath.med.utah.edu/CNSHTML/CNSIDX.html>

Въпроси за самоподготовка:

- Избройте факторите, благоприятстващи възникването на отоци.
- Как се наричат кръвоизливите в перикардната торбичка, плевралната и перитонеалната кухина?
- Посочете примери за промени в органите при хроничен венозен застой.